

รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
การศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการฟื้นฟูวิถีชีวิตคนริมฝั่งโขง



โดยทีมวิจัยชุมชน
บ้านปากชม หมู่ 1 ตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย
มกราคม 2562 - ธันวาคม 2563

สนับสนุนโดย
โครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนต้นแบบสุขภาวะ บนฐานความมั่นคงทรัพยากรทางอาหาร
และทรัพยากรธรรมชาติ ในลุ่มน้ำโขง และความสามารถปรับตัวจากปัจจัยเสี่ยงด้านภัยพิบัติ,
มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

และ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สารบัญ

ลำดับ	เนื้อหา	หน้า
1	บริบทชุมชน	3
	1.1 ประวัติชุมชน	4
2	การพึ่งพาและใช้ประโยชน์แม่น้ำโขง	5
3	การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบ	8
4	แนวคิดการอนุรักษ์แหล่งอาหารของชุมชน บ้านปากชม หมู่ 1	9
5	แนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการฟื้นฟูวิถีชีวิตคนริมโขงบ้านปากชม หมู่ 1	11
ภาคผนวก	วัตถุประสงค์, งบประมาณ, กระบวนการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ	13
	รายชื่อทีมวิจัยชุมชน	14
	กิจกรรมในช่วงการทำงานวิจัย	15

1. บริบทชุมชน

อำเภอปากชมตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเลย มีพื้นที่ทั้งหมด 957 ตารางกิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดเลยประมาณ 90 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้ ทิศเหนือติดกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันออกติดกับอำเภอสังขม จังหวัดหนองคาย ทิศใต้ติดกับ อำเภอนาด้วง อำเภอเมือง จังหวัดเลยและอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ส่วนด้านทิศตะวันตกติดกับอำเภอ เชียงคาน จังหวัดเลย

อำเภอปากชม เดิมขึ้นอยู่กับอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็น เขตทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก ประกอบกับเขตการปกครองของอำเภอเชียงคานกว้างเกินไป เป็น ปัญหาด้านการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศยกฐานะตำบลปากชมขึ้นเป็นกิ่งอำเภอปากชม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2510 และต่อมาเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 รัฐบาลในขณะนั้นได้ออก พระราชกฤษฎีกาได้ยกฐานะกิ่งอำเภอปากชมขึ้นเป็นอำเภอปากชม จึงมีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัด เลย ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็นอำเภอชายแดน มีอาณาเขตติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำแสดงการแบ่งเขตแดน

เนื่องจากพื้นที่อำเภอปากชมเป็นเขตงานที่ผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการแทรกซึม และบ่อน ทำลายทั้งทางด้านการทหารและด้านการเมืองอย่างรุนแรง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ. รমন.) ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดให้อำเภอปากชมเป็นอำเภอตัวอย่างตามแนวความคิดใน การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ยุทธการที่ 115 กอ.รমন. ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งต่อมาได้มีการ ปรับปรุงแนวความคิดการปรับปรุงอำเภอให้เป็นอำเภอราษฎรรัฐพัฒนา (อ.รพ.) ของ กอ.รমন. ปัจจุบัน อำเภอปากชมมีทั้งหมด 50 หมู่บ้าน 6 ตำบล คือ ตำบลปากชม ตำบลเชียงกลม ตำบลหาดคัมภีร์ ตำบลห้วย บ่อหิน ตำบลห้วยพิชัย และตำบลชมเจริญ พื้นที่ดั้งเดิมของประชาชนในอำเภอปากชมส่วนใหญ่จะเป็นคน เมืองเลย แต่มีบางส่วนที่อพยพมาจากจังหวัดอุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย และมหาสารคาม ทรัพยากร ที่สำคัญของอำเภอ ส่วนใหญ่จะเป็นป่าไม้ แร่ธาตุ แหล่งท่องเที่ยวสำคัญเป็นเกาะแก่งตามลำแม่น้ำโขง มี ความงดงามเฉพาะตัวที่หาดูที่ไหนไม่ได้และมีความแตกต่างกันในแต่ละฤดูกาล เช่น แก่งฟ้า แก่งจันทร์ ที่ เป็นแก่งในลำน้ำโขง ชายแดน ไทย-ลาว มีความสวยงามน่าชมยิ่งนัก โดยเฉพาะเส้นทางหลวงหมายเลข 211 ลัดเลาะตามริมแม่น้ำโขงตลอดเส้นทางของหมู่บ้านในอำเภอปากชม



แม่น้ำโขงที่อำเภอปากชม (ภาพ มนตรี จันทวงศ์)



บ้านปากชมหมู่ 1 และหมู่ 10 เทศบาลตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย อยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลปากชม ประกอบด้วยหมู่บ้าน 3 หมู่บ้านคือ หมู่ 1, 2, 10 มีประชากรแบ่งเป็นชาย จำนวน 1,651 คน หญิง จำนวน 1,716 คน รวมทั้งสิ้น 3,367 คน (ที่มา : สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลปากชม)

อาณาเขตติดต่อของหมู่บ้านปากชม หมู่ 1 ทิศเหนือติดกับแม่น้ำโขง ฝั่งตรงข้ามคือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้ ติดกับบ้านนาหงษ์ หมู่ 8 ตำบลปากชม ทิศตะวันออกติดกับหมู่บ้านศรีภูธร หมู่ 3 ตำบลปากชมทิศตะวันตกติดกับหมู่บ้านปากชม หมู่ 10 ตำบลปากชม ประชากรในปัจจุบันมีจำนวนครัวเรือนมีทั้งหมด 843 ครัวเรือน ประชากรรวมทั้งหมด 2,549 คน แยกเป็นชาย 846 คน และหญิง 1,703 คน พื้นที่ของหมู่บ้านทั้งหมดประมาณ 4,500 ไร่

1.1 ประวัติชุมชน

ปากชม คือ ปากห้วยน้ำชม ที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขงและมีคนมาตั้งถิ่นฐานจนเกิดเป็นหมู่บ้านจึงตั้งชื่อว่า “บ้านปากชม” มีนายกุ หงษ์แพง เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกของบ้านปากชม ได้เล่าสู่ลูกหลานฟังว่ามีนักปราชญ์คนหนึ่งจำชื่อไม่ได้ ได้เดินทางมาบริเวณหมู่บ้านที่คณะของนายโง่น บุตรโคตร และคณะนายมูล จันทะมี และคณะแม่ตู่ฮ้าง ตั้งหลักแหล่งอยู่ แล้วบอกว่า บริเวณลำห้วยแห่งนี้เป็นทางเดินของนางฟ้า ซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณภูฟ้า พอถึงหน้าสงกรานต์ นางฟ้าจากเทือกเขาภูฟ้า ได้เดินทางมาสมทบกับ “นางหงส์” (ซึ่งมีลักษณะ ตัวเป็นสัตว์ปีก มีขาเหมือนหงส์ ไนนวนิยาย มีตัวและใบหน้าเป็นสตรี) ซึ่งอาศัยอยู่ที่นครหงส์ (ปัจจุบันอยู่บริเวณ บ้านนาหงส์ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบ้านนาค้อ ซึ่งในปัจจุบันมีซากปรักหักพังของเมืองที่ถูกทำลายไปแล้ว โดยเฉพาะเศษอิฐ ก้อนยาสูบ และภาชนะเครื่องปั้นดินเผา มีให้เห็นบางส่วน) แล้วชักชวนกันมาเล่นน้ำอยู่บริเวณหาดหัวดอนชม ทั้งสองได้แสดงความชื่นชมกัน จึงขนานนาม

ลำห้วยซึ่งเป็นทางเดินของนางทั้งสองว่า “ลำห้วยชม” ต่อมาคณะของนายโง่น นายมูล และแม่เฒ่าอั้ง จึงร่วมกันตั้งชื่อว่า “บ้านปากชม” จนถึงปัจจุบัน

ประวัตินิเวศย่อยของน้ำโขงบริเวณ ดอนกวก มีเรื่องเล่าว่า ท้าวขุนบรม ได้ไปแย่งสาวมาจาก บ้านเชียงขู้ (อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคายในปัจจุบัน) และได้เอามาไว้ที่ดอนกลางน้ำโขง แต่ตัวเองไปอยู่ที่ผาหม่มเท่าใกล้ ๆ กัน หญิงสาวจึงกวกมือเรียก ท้าวขุนบรมจากดอนนั้น จึงเรียกดอนนั้นว่า ดอนกวก และทั้งสองก็มาชมกัน อยู่ที่ดอนแห่งหนึ่งจึงเรียกว่า ดอนชม และมีลูกด้วยกันที่หาดมาน (หมายถึงการตั้งครรภ) ซึ่งหาดมานเป็นที่ตั้งของโรงเรียนบ้านหาดคัมภีร์ ตำบลหาดคัมภีร์ในปัจจุบัน

ภูซ้องภูกลอง ในทุก ๆ วันพระหรือวันศีล ชาวบ้านจะได้ยินเสียงฆ้องและเสียงกลองมาจาก ภูทั้งสองนี้ ปัจจุบัน ภูซ้องกำลังได้รับการยกให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของปากชม เป็นภูเขาที่มีความสูง มีทิวทัศน์ที่สวยงาม มีต้นสนสองใบ มีต้นสนเอนที่อยู่ตามริมหน้าผา ทำให้สวยงามพอ ๆ กับภูกระดึง

น้ำตกตาดแก้ว มีเรื่องเล่าว่า สมัยสงครามเวลานั้น แกว (ญวน) กับ จีนฮ่อ รบกัน กองทัพของแกวตั้งอยู่หลังภูซ้องอีกฟาก ซึ่งมีลำห้วยไหลผ่านลงมาจากภูเขา พวกทหารแกวนั้นจะเอาดาบจุ่มลงไป ในน้ำที่ไหล เพื่อจะดูว่ามีคราบซีไครไหลลงมาจากข้างบนหรือไม่ และปรากฏว่ามีคราบซีไครไหลตามสายน้ำ มาติดที่ดาบ พวกทหารแกวจึงพากันขึ้นไปเพื่อจะฆ่าคนที่อยู่ข้างบน แต่คนข้างบนนั้นพากันเอาหินโยนลงมาและทับกองทัพแกวที่ตั้งค่ายอยู่ที่แม่น้ำนั้นตายหมดจึงเรียกที่นั่นว่า ห้วยตาดแก้ว

ห้วยข้างตาย มีนายพรานคนหนึ่งชื่อ พรานสิน เป็นคนบ้านเพิ่ม ได้ยิงข้างป่าแต่ยังไม่ตายทันที ซ้างก็ได้หนีเข้าป่าและพรานสินก็ได้ตามมาเรื่อย ๆ จนมาเจอข้างตัวนั้นนอนตายอยู่ จึงเรียกที่ตรงนั้นว่า ห้วยข้างตาย

สภาพภูมิประเทศของปากชม เป็นพื้นที่ภูเขาบางส่วน และเป็นที่ยราบเชิงเขา ติดกับแม่น้ำโขง มีแม่น้ำไหลผ่านคือ แม่น้ำชม เป็นแหล่งน้ำสำคัญไหลผ่านหมู่บ้าน พื้นที่ราบเชิงเขาใช้เป็นที่เพาะปลูก และที่อยู่อาศัย มีอากาศเย็นสบายในฤดูหนาว ฤดูกาลมีครบทั้ง 3 ฤดู ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน คือ นายสุรพันธ์ สาริพิมพ์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านจำนวน 9 คน และในส่วนประเพณีและวัฒนธรรม เหมือนพื้นที่อีสานทั่วไป เช่น บุญกฐิน บุญมหาชาติ บุญวันสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง บุญออกพรรษา และการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา และมีประชาชนที่นับถือศาสนาคริสต์จำนวนหนึ่ง

2. การพึ่งพาและการใช้ประโยชน์แม่น้ำโขง

บ้านปากชม หมู่ 1 ตำบลปากชม มีวิถีชีวิตพึ่งพาแม่น้ำโขงเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นอาหารที่ได้จากอาชีพการประมง การปลูกพืชพืชผักริมฝั่งโขง รวมทั้งแหล่งอาหารตามธรรมชาติ แม่น้ำโขงจะมีปลาหลากหลายสายพันธุ์ ชาวบ้านสามารถจับปลาประกอบเป็นอาหาร ถ้าจับได้จำนวนมากจะนำไปจำหน่ายให้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว บางคนสามารถนำรายได้ส่งเสียลูกหลานให้ได้รับการศึกษาในระดับปริญญา ในช่วงหน้าแล้งตั้งแต่เดือนธันวาคมจนถึงเดือนเมษายนของทุกปี น้ำโขงจะลดระดับลงทำให้มีบึง

คือ แอ่งน้ำที่มีน้ำขัง จะมีปลาจำนวนมากทั้งปลาเล็กปลาใหญ่ โดยปกติตั้งแต่ช่วงเช้า โดยเฉพาะผู้ชายจะพากันไปจับปลาโดยใช้เครื่องมือ คือ มอญ หรือตาข่าย ขนาด 2.5 เซนติเมตร จนถึง 8 เซนติเมตร และแหขนาดตาเล็ก เพื่อหาปลา อาหารเที่ยงจะรับประทานด้วยกันประมาณหลังจากบ่ายโมง โดยนำเอาปลาที่หามาได้มาปิ้ง มาทำเป็นอาหาร ข้าวเหนียวและแจ่วตาแดงซึ่งนำมาจากบ้าน ส่วนพืชผักจะหาจากหาดทรายริมโขง จะมี ผักชีช้าง ผักเกี้ยวไค้ ผักไฮ้ไก่ ผักแมงดา และผักกุ่ม เป็นต้น

ผู้หญิงมักจะพากันไปซื้อปลาเล็ก ๆ แมงอีเหนียว หากุ้ง ปลาฝิ่น ปลาดอกแก้ว หาทอยทราย หอยกาบ และเก็บพืชผักริมฝั่งโขง นำไปประกอบอาหาร ครอบครัวได้รับประทานอาหารปลอดภัยพิษ ประหยัดรายจ่าย ได้ออกกำลังกาย จิตใจก็เบิกบานมีความสุขที่ได้จากธรรมชาติ แมลงที่เป็นอาหารโปรตีน อย่างดี คือ จินายไค้ จิ้งหรีดโก่ง เขียดลาย จักจั่น จะสามารถจับได้ในช่วงฤดูแล้ง ช่วงน้ำลด ที่ตอนที่หาดริมฝั่งโขง ทำให้คนในชุมชนริมโขงดำรงชีวิตครอบครัวอย่างมีความสุข มีรายได้ มีเศรษฐกิจแบบพอเพียง ลดรายจ่ายในเรื่องค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล ส่วนบางครอบครัวจะถือโอกาสพากันไปร่อนทองริมฝั่งโขง หรือไปกันเป็นกลุ่ม เป็นการสร้างรายได้ (นอกเหนือจากการทำอาชีพหลักคือ ทำไร่ ทำนา) บางคนมีรายได้ถึง 25,000 บาทต่อเดือน รวมทั้งถึงหน้าเทศกาลประเพณี วันสงกรานต์ คนในชุมชนริมโขงสามารถจัดกิจกรรม ประเพณีสงกรานต์อยู่ที่หาดทราย ชาวบ้านนำสินค้ามาจำหน่าย ทำให้มีรายได้เป็นกอบเป็นกำ ลูกหลานอยู่ต่างจังหวัดพากันมาฉลองสงกรานต์ยังบ้านเกิด มีหาดดอนแก้ว มีหาดบุงแซ่ ครอบครัวอยู่ด้วยกันพร้อมหน้า



วิถีชาวประมงแม่น้ำโขง (ภาพ อภิสสิทธิ์ สุทธรวีรัตน์)



ผักกุ่ม ผักพื้นถิ่นที่เคยมีในแม่น้ำโขง



ปากน้ำชม ก่อนไหลลงแม่น้ำโขง และการร่อนทองของชาวบ้านปากชม (ภาพ อภิลิทธิ์ สุนทรารวิรัตน์)



ทองคำที่ร่อนได้จะมีสีเงิน เมื่อแร่ทำปฏิกิริยากับสารปรอท (ภาพ อภิลิทธิ์ สุนทรารวิรัตน์)



สภาพบึง ดอน และหาด แม่น้ำโขง บ้านปากชม หมู่ 1 (ภาพ มนตรี จันทวงศ์)



เครื่องมือประมงในแม่น้ำโขงของชาวบ้านปากชม (ภาพ มนตรี จันทวงศ์)

3. ความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบ

สภาวะแม่น้ำโขงเปลี่ยนแปลงไป ตั้งแต่แม่น้ำโขงมีการสร้างเขื่อน เป็นเหตุให้วิถีชีวิตของคนริมฝั่งโขงอยู่ในสภาวะเสี่ยง น้ำโขงไม่ลดตามฤดูกาล ไม่มีหาดทราย ไม่มีบึง ไม่มีพืชตามธรรมชาติริมฝั่งโขง ไม่มีพืชที่ปลูกพืชผักริมโขง ไม่มีที่ให้ปลาวางไข่ เป็นเหตุชุมชนริมฝั่งโขงมีปัญหามากมาย ชาวประมงหาปลาไม่ได้มากเท่าที่ควร หรือไม่สามารถหาปลาตามแม่น้ำโขงได้หลากหลายชนิดและจำนวนมากได้เหมือนเดิม อาชีพการร่อนทองริมฝั่งโขงไม่สามารถทำได้เป็นปกติ ทำให้ขาดรายได้เป็นจำนวนมาก ผู้คนมีปัญหาในด้านสุขภาพมากขึ้น เพราะต้องพึ่งอาหารมาจากที่อื่นและมีสารพิษเจือปน ไม่สามารถออกไปหาอาหารตามธรรมชาติจึงไม่ได้ออกกำลังกาย ทำให้มีโรคภัยต่าง ๆ เกิดขึ้น รายได้ในครอบครัวไม่เพียงพอต่อรายจ่าย เพราะต้องซื้ออาหารจากที่อื่นทุกมื้อ ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ลดน้อยลง เพราะไม่ได้ทำกิจกรรมในช่วงฤดูแล้งด้วยกัน เด็กเยาวชนคนรุ่นใหม่ไม่รู้วิถีรากเหง้าดั้งเดิมของตนเอง จึงหันไปสนใจด้านเทคโนโลยี ต้องใช้จ่ายเงินทองที่ไม่จำเป็นมากขึ้น พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลลูกหลาน เด็กเยาวชนจึงเป็นปัญหาของสังคมมากยิ่งขึ้น การประกอบอาชีพทางการเกษตร ต้องพึ่งอาศัยสารเคมีเข้ามาช่วย ทำให้มีความเสี่ยงต่อสุขภาพร่างกาย



ปรากฏการณ์น้ำแห้งและเกิดเหา หรือสาหร่ายน้ำจืดจำนวนมากหลังเดือน พฤศจิกายน 2562



นายพิทักษ์ สาริพิมพ์ ทีมวิจัยและประมงแม่น้ำโขง

นายพิทักษ์ สารีพิมพ์ เล่าถึงการเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำโขงที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนว่ามีมาตั้งแต่เขื่อนจีนแล้ว เมื่อล่าสุดมีเขื่อนไซยะบุรีสร้างอีก ก็ถือว่าปิดตำนานแม่น้ำโขงอย่างแท้จริง แต่เดิมชาวบ้านปลูกทุกอย่างที่กินได้ พืชพันธุ์เกิดขึ้นได้จากแม่น้ำโขง บางช่วง ชาวบ้านสังเกตว่าน้ำขุ่นมาก จนผิดปกติ ปลาเริ่มลอยตายกันเกลื่อน ปลาบางส่วนว่ายหนีน้ำขุ่นเข้าลำน้ำสาขา ชาวบ้านที่เคยหากินจากบึง ในแต่ละวันหากินง่าย ลงบึงได้ปลา เข้าสวนได้ผลหมากรากไม้พืชผัก จากที่ห่างๆ ก็ยากการขึ้นลงผิดปกติของแม่น้ำโขง หน้าแล้งกลับท่วมท่วมจนไม่มีบึงอีก ไม่มีแหล่งหากินอีกแล้ว พื้นที่ปลูกผักที่เคยปลูกทั้งถั่ว มัน ผัก ก็ไม่มี เพราะริมโขงกลายเป็นเขื่อนกันตลิ่งพังไปหมด นั่นหมายถึงชุมชนไม่มีแหล่งอาหารที่หาได้จากในพื้นที่อีก เมื่อก่อนมีทั้งปลาพอน ปลาห้วยสา ปลาบึก หายไปไม่พบอีก สำหรับตัวเองที่หาปลามาตลอดชีวิต สังเกตเห็นปรากฏการณ์ปลาโจก ที่ปลาโจกหลงมุม (ปลาโจกเป็นปลาที่ไวต่อความเปลี่ยนแปลงและมลพิษในน้ำ) หนีเข้าน้ำสาขาเพราะเขื่อนปล่อยน้ำ ตะกอนเสีย และน้ำปนเปื้อนต่าง ๆ จากต้นน้ำ

นายเจียรน กงสิมมา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปากชม ระบุว่า ในพื้นที่ปากชมพบว่า ความหลากหลายของพันธุ์ปลาและปริมาณปลาลดลง แต่เดิมทุกปีจะมีปลามาขายที่ตลาดจำนวนมาก ตอนนี้อยู่ชุมชนที่ห่างปากน้ำชมไป 7-8 กิโลเมตร ได้เปลี่ยนไป ปัญหาหนึ่งคือเขื่อนกั้นน้ำชม ปลาในแม่น้ำโขงก็ขึ้นไปวางไข่ไม่ได้ บริเวณปากน้ำก็เจอตาข่ายและมองนับสิบชั้นกันดักจับปลาอยู่ ปลาที่ขึ้นไปตามลำน้ำ ตามห้วยไม่ได้อีกเช่นกัน ดังนั้นเมื่อมีแผนงานที่จะดำเนินการฟื้นฟู อนุรักษ์ ทำวังสงวน มีกตีการ่วมกัน จึงเป็นโอกาสดีมากที่จะทำให้มีปริมาณปลาเพียงพอ เพื่อตอบโจทย์ความขาดแคลนในพื้นที่ ทางองค์การบริหารส่วนตำบล วางแผนจะรับเจ้าหน้าที่ด้านการประมง เพิ่มเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบด้านการเพาะพันธุ์และขยายพันธุ์ปลา

นางนันทนา มีมูล เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลปากชม ที่ปรึกษาทีมวิจัย แสดงความกังวลว่าต่อไปอนาคตเราพยากรณ์ไม่ได้เลยว่าปลาและทรัพยากรจะยังมีอยู่ไหม ทุกอย่างเริ่มแพงขึ้น ทั้งข้าวเหนียวและปลา ซึ่งเป็นอาหารหลักของเรา เมื่อก่อนเราเหลือกินเหลือแบ่ง เดียวนี้ไม่มีปลาแล้ว ปลาขึ้นผิดปกติโดยที่เราเตรียมตัวไม่ทัน ชาวบ้านเมื่อเห็นโครงการอนุรักษ์ปลาจึงตอบรับกันดีมากเพราะเราต้องพึ่งพาวิธีเหล่านี้แล้ว

4. แนวคิดการอนุรักษ์แหล่งอาหารของชุมชน บ้านปากชม หมู่ 1

ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาที่รุมเร้าชุมชน ทีมวิจัยได้ตั้งโจทย์วิจัยและสำรวจข้อมูลและนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการพูดคุย ปรึกษาหารือเพื่อหาทางออกร่วมกัน กำหนดเค้าโครงแผนงานกิจกรรมที่อยากดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างอาหารปลอดภัยโดยส่งเสริมการปลูกพืชปลอดสารพิษ ในชุมชน ทดแทนพื้นที่เกษตรริมแม่น้ำโขง
2. พัฒนาทักษะการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการแปรรูปผลผลิตจากสัตว์น้ำ
3. สร้างบ้านปลา และกำหนดเขตอนุรักษ์ เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและที่หลบภัยของสัตว์น้ำ เป็นแหล่งขยายพันธุ์สัตว์น้ำ และอนุรักษ์พันธุ์ปลาที่หายาก ในพื้นที่ สระหนองแดง แม่น้ำชม ท่าวัดคกไผ่ ท่าวัดโนนศรีสะอาด และลำน้ำหางาว

4. ปล่อยปลาเพิ่มปริมาณพันธุ์ปลาในเขตอนุรักษ์
5. พื้นฟูระบบนิเวศให้ใกล้เคียงระบบเดิม เพื่อการวางไข่ของปลาและสัตว์น้ำ บริเวณริมสระหนองแดง ริมฝั่งแม่น้ำชม ริมฝั่งแม่น้ำโขง ด้วยการปลูกต้นไคร้รุ่น ไคร้หน้า พลับพลึงน้ำโขง ริมแม่น้ำโขง หมู่ 1 หมู่ 10 ตั้งท่าหาดซำทอง จนถึงปากลำน้ำชม ปลูกต้นไคร้รุ่น ไคร้หน้า ผักกุ่ม ต้นมะเดื่อ ริมสองฝั่งแม่น้ำชม ตั้งแต่ฝายน้ำล้น จนถึงสะพาน รุ่งวัฒนา และริมฝั่งสระหนองแดง
6. การจัดซื้อชุดเพาะฟักเคลื่อนที่ (Mobile Hatchery) เพื่อสนับสนุนกลุ่มประมงพื้นบ้านในการเพาะฟักพันธุ์ปลาเพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ เพิ่มพันธุ์ปลาในธรรมชาติและบ่อในหัวไร่ปลายนา
7. การเตรียมรับมือภัยพิบัติจากภัยธรรมชาติ ชุมชนต้องการจัดทำเสาวัดระดับน้ำโขง และพัฒนาระบบสื่อสารเพื่อเตือนภัยในชุมชน และระหว่างชุมชน ตลอดจนจัดทำแผนเผชิญภัยพิบัติ อันเนื่องมาจากการมีการสร้างเขื่อนในแม่น้ำโขงจำนวนมาก และขาดการจัดทำแผน การซักซ้อม ชุมชนมีปัญหากลัวการเข้าถึงข้อมูลการเตือนภัย
8. งานป้องกันสารเคมีบริเวณริมฝั่งแม่น้ำชม และแม่น้ำโขง
9. การขึ้นทะเบียนชาวประมง และการสำรวจข้อมูลรายครัวเรือนเพื่อจัดทำแผนสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำโขงที่ส่งผลกระทบต่อ
10. การสำรวจพื้นที่และขยายแนวคิดการจัดทำเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาในแหล่งน้ำอื่น ๆ ของชุมชน
11. การศึกษาพื้นที่ทำการประมงและระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงในแม่น้ำโขง เพื่อประเมินความคงอยู่ของทรัพยากรสัตว์น้ำ
12. การพัฒนากฎระเบียบการจัดการประมงของชุมชนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
13. การจัดตั้งกองทุนปลา จัดกิจกรรมรับซื้อปลาเป็นที่จับได้จากแม่น้ำโขงเพื่อขยายพันธุ์ในแหล่งน้ำปิดหรือลำน้ำสาขา
14. งานรณรงค์สร้างจิตสำนึก เผยแพร่ความรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่คนในชุมชน

จากการประชุมคณะทำงานได้มีข้อซักถามถึงความเป็นไปได้ อาทิเช่น ถ้าปล่อยปลาหน้าเขื่อน เมื่อถึงหน้าน้ำหลาก ต้องเปิดเขื่อนเพื่อระบายน้ำ แล้วปลาจำนวนมากจะไม่หนีลงไปพร้อมกับน้ำหรือที่ประชุมได้หารือกันพอสมควร สุดท้ายได้ข้อสรุปคือ แม้อาจมีจำนวนหนึ่งจะเคลื่อนตัวไหลตามน้ำไป แต่คงเป็นเพียงจำนวนน้อย น่าจะไม่ใช้ทั้งหมด เพราะก่อนที่จะถึงฤดูเปิดเขื่อน ปลาคงขยายไปทั่วลำน้ำแล้ว และถ้าไปในช่วงปลาลง ก็จะไม่มีผลกระทบมากจนเกินไป หรือถ้าเหลือไม่มากก็สามารถนำพันธุ์ปลาที่เพาะเลี้ยงไว้มาปล่อยทดแทนในปีต่อไป

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุม ได้แก่ ผู้ใหญ่สุรพันธ์ สาริพิมพ์ ผู้ใหญ่หมู่ 1, ทีมวิจัยหมู่ 1 (เช่น นายประกอบ พัฒนกิจชัยกุล, นายพิทักษ์ สาริพิมพ์ พรานปลา และได้รับมอบหมายให้เป็น ประธานคณะกรรมการฯ), นายกุศล พุทธทองศรี อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลปากชม ผู้เชี่ยวชาญเรื่องปลาและการเปลี่ยนแปลงแม่น้ำโขง, นายบุญสิน พานทอง เกษตรกรในชุมชน

ผลจากการแสดงความคิดเห็น ของทุกคน ที่ประชุมมีความเข้าใจและเห็นพ้องต้องกัน มีใจ เดียวกันที่จะร่วมกันดูแลรักษาจัดทำธนาคารปลาที่หน้าฝายน้ำล้น ความยาวจากหน้าฝาย ไปจนถึงสะพาน ข้ามน้ำซึม ระยะทาง 1,500 เมตร ภายใต้กฎกติกาของคนในชุมชน และทุกคนต่างก็แสดงความต้องการให้ ศูนย์หนองแดง เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาและแหล่งเลี้ยงปลาของชุมชน โดยมีชุมชนที่ได้รับผลประโยชน์ ร่วมกันคือ หมู่บ้านปากชมหมู่ 1 หมู่ 10 และหมู่ 3 จำนวนประชากรประมาณ 650 ครัวเรือน 3,367 คน

ลำน้ำชม



5. แนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน การฟื้นฟูวิถีชีวิตบ้านปากชม หมู่ 1

5.1 การจัดตั้งระเบียบ กติกาการใช้ประโยชน์ในห้วยน้ำชม

1. พื้นที่สงวนพันธุ์ปลา หน้าฝายน้ำล้น แม่น้ำชม ระยะขอบเขต จากหน้าฝายน้ำล้นไป จนถึงสะพานข้ามน้ำชม ปากชม-ศรีภูธร ระยะทางประมาณ 1,500 เมตร และพื้นที่จัดทำธนาคารปลาชุมชน บริเวณพื้นที่สาธารณะหนองแดง
2. ห้ามไม่ให้มีการจับปลาทุกชนิด และห้ามนำเครื่องมือ และอุปกรณ์ทุกประเภทเข้ามาใน พื้นที่ เขตสงวนพันธุ์ปลา และธนาคารปลาที่สาธารณะหนองแดง โดยเด็ดขาด
3. ห้ามกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวน หรือกระทำการใด ๆ ที่ทำให้ปลาแตกตื่นหนี ออกจากพื้นที่สงวนพันธุ์ปลา

4. ห้ามไม่ให้ล่องล้าเข้าไปในพื้นที่เขตสงวนพันธุ์ปลา ยกเว้นได้รับอนุญาตจาก
คณะกรรมการ

5. ห้ามไม่ให้ครอบครอง ใช้ จำวางาน หรือนำเครื่องมืออุปกรณ์หาปลาเหล่านี้ ได้แก่
(1) อุปกรณ์สำหรับช้อนปลา (2) ยาเบือ (3) ระเบิด และรวมถึงอุปกรณ์ที่ทำลายล้างทุกประเภทเข้าไปในเขต
สงวนพันธุ์ปลา

6. การให้ใช้ ไม่ให้ใช้ เครื่องมือบางประเภทในบริเวณใกล้เคียงกับเขตสงวนพันธุ์ปลา ให้
คณะกรรมการ เป็นผู้วินิจฉัย อนุมัติก่อนจะมีการดำเนินใด ๆ

7. บทลงโทษ

7.1 การฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าว คณะกรรมการตักเตือนเบื้องต้น แต่หากยังกระทำผิด
ซ้ำอีกจะมีความผิดโดยกำหนดอัตราปรับ ตั้งแต่ 500-2,000 บาท

7.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความผิด คณะกรรมการสามารถ ริบ ยึด
หรือทำลายได้

7.3 กรณีทำความผิดร้ายแรง คณะกรรมการมีอำนาจจับกุมดำเนินคดีได้ตาม
กฎหมาย

ภาคผนวก

โครงการ การศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการฟื้นฟูวิถีชีวิต
คนริมฝั่งโขง กรณี บ้านปากชม หมู่ 1 ตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบทและทรัพยากรทางอาหารและทรัพยากรธรรมชาติในลุ่มน้ำโขงและลุ่มน้ำสาขา บ้านปากชม หมู่ 1
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างสุขภาวะชุมชนที่เชื่อมกับฐานความมั่นคงทรัพยากรทางอาหารและทรัพยากรธรรมชาติในลุ่มน้ำโขงและลุ่มน้ำสาขา บ้านปากชม หมู่ 1
3. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูวิถีชีวิตคนริมฝั่งโขง บนฐานความมั่นคงทรัพยากรทางอาหารและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปรับตัวจากปัจจัยเสี่ยง

งบประมาณสนับสนุน จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จำนวน 37,000 บาท

1. การศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการฟื้นฟูวิถีชีวิตคนริมฝั่งโขง จำนวน 12,000 บาท
2. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการชุมชนต้นแบบ ปี 2563 จำนวน 15,000 บาท
3. การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ เพื่อการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยในระดับครัวเรือน จำนวน 10,000 บาท

กระบวนการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยสรุป

ลำดับ	วันที่	กิจกรรม
1	4-6 กุมภาพันธ์ 2562	การประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดับเครือข่าย 7 จังหวัด
2	5 มีนาคม 2562	เวทีพัฒนาโจทย์วิจัย พื้นที่บ้านปากชม หมู่ 1
3	15 สิงหาคม พ.ศ. 2562	เวทีทำข้อตกลงงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ พื้นที่บ้านปากชม หมู่ 1
4	27-29 ตุลาคม 2562	เสนอความก้าวหน้าวิจัย และเสนอข้อเสนอโครงการกับกรมประมงใน ที่ศาลาประชาคมอำเภอปากชม จังหวัดเลย
5	11 กุมภาพันธ์ 2563	การประชุมสรุปข้อมูลการวิจัย และวางแผนแนวทางการทำงาน
6	30 มีนาคม 2563	การประชุมเพื่อลงนามบันทึกความตกลงแผนปฏิบัติการชุมชน ต้นแบบ ปี 2563
7	17 กันยายน 2563	ทีมวิจัยปากชม หมู่ 1, 10 เข้าร่วมงานวันประมงแห่งชาติ และพิธีการ ปล่อยปลาที่ฝายปากชม อ.ปากชม จ.เลย

8	21 ตุลาคม 2563	การประชุมเพื่อลงนามบันทึกความตกลงแผนปฏิบัติการ เพื่อการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยในระดับครัวเรือน
9	5 พฤศจิกายน 2563	เข้าร่วมการประชุม “ทิศทางการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำโขง จากงานวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยชุมชนลุ่มน้ำโขง” เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการและข้อเสนอเชิงนโยบาย ณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
10	17-18 ธันวาคม 2563	ทีมวิจัยปากชม เข้าร่วมการประชุมกับสำนักงานประมงจังหวัดเลย เพื่อหารือในการเตรียมความพร้อมสำหรับกิจกรรมบริหารจัดการแหล่งประมงเชิงนิเวศ (EAFM) ชุมชนประมงแม่น้ำโขง (17 ธค. เวลา 19.00 น. และ 18 ธค. เวลา 9.00 น.) ณ อำเภอปากชม จ.เลย
11	22 ธันวาคม 2563	ทีมวิจัยชุมชนปากชม สัรวจรระบบนิเวศแม่น้ำโขง ระหว่างคกไฟ่ ถึงคกง่าม อ.ปากชม จ.เลย








รายชื่อทีมวิจัยชุมชน บ้านปากชม หมู่ 1

- | | |
|------------------------------|-----------------|
| 1. นายวิทยา แสนใจวุฒิ | หัวหน้าทีมวิจัย |
| 2. นายกรกต หุมแพง | เลขาฯ |
| 3. นางสุนิษา ลาดมี | เหรียญก |
| 4. นางสมปอง ต่อศักดิ์ | ผู้ช่วยเหรียญก |
| 5. นางวงศ์เดือน อาสาพันธ์ | ทีมวิจัย |
| 6. นายพิทักษ์ สารีพิมพ์ | ทีมวิจัย |
| 7. น.ส.สุภาวีย์ สุนทรารัตน์ | ทีมวิจัย |
| 8. นางอุทัย สุระเสียง | ทีมวิจัย |
| 9. นางหนูหลั่น ยืนยงกิตติชัย | ทีมวิจัย |
| 10. นางวิไล เจนไพ | ทีมวิจัย |
| 11. นางลดาวัลย์ จำรูญศิริ | ทีมวิจัย |
| 12. นางเชียม ราชชาติ | ทีมวิจัย |
| 13. นายวีระ ชัยวงษา | ทีมวิจัย |
| 14. นางเทียม จันสด | ทีมวิจัย |
| 15. นางสุภาภรณ์ อานนท์ | ทีมวิจัย |
| 16. นางพิศवास จำปาศรี | ทีมวิจัย |
| 17. นายสุรพันธ์ สารีพิมพ์ | ทีมวิจัย |
| 18. นางเจนจิรา เวียงนนท์ | ทีมวิจัย |

กิจกรรมในช่วงการทำงานวิจัย



วัน เดือน ปี	กิจกรรม	รูปภาพ
4-6 กุมภาพันธ์ 2562	ตัวแทนชุมชนวิจัย เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับเครือข่าย 7 จังหวัด ครั้งที่ 1/2562 ที่อำเภอธาตุพนม จ.นครพนม เพื่อร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาผลกระทบของแม่น้ำโขงและชุมชน และการกำหนดแนวทางการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกันในปี 2562-2563	

<p>5 มีนาคม 2562</p>	<p>การประชุม เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัย บ้านปากชม หมู่ 1 และหมู่ 10 ต.ปากชม อ.ปากชม จ.เลย</p>	 
<p>16 พฤษภาคม 2562</p>	<p>คณะกรรมการกำกับทิศทางโครงการฯ ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับทีมวิจัยชุมชน บ้านปากชม หมู่ 1 และหมู่ 10 และการส่องเรือสำรวจพื้นที่นิเวศย่อยในแม่น้ำโขง</p>	       

		
<p>26-27 กรกฎาคม 2562</p>	<p>ร่วมประชุมและนำเสนอสถานการณ์ ปัญหาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ของแม่น้ำโขงต่อชุมชน และแผนงาน ด้านประมง ต่อผู้ตรวจราชการกรม ประมง ร่วมกับเครือข่ายฯ จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ ณ โรงแรมแม่โขงริเวอร์วิว และโรงเรียน บ้านวังม่วง ต.บ้านม่วง อ.สังขม จ. หนองคาย</p> 	  
<p>14 สิงหาคม 2562</p>	<p>นายอภิสิทธิ์ สุทธราวิรัตน์ (ที่ปรึกษาทีม วิจัยชุมชน) ร่วมงานแถลงข่าวกับกรม ประมง “แม่น้ำโขงเปลี่ยนไป กรมประมง ไทยต้องเท่าทัน” ณ กรมประมง</p>	

<p>15 สิงหาคม 2562</p>	<p>การลงนามบันทึกความตกลง การทำงาน วิจัยเชิงปฏิบัติการ ของบ้านปากชม หมู่ 1</p>	
<p>25 สิงหาคม 2562</p>	<p>การสำรวจพื้นที่ปล่อยปลา ที่ลำห้วยชม และสระหนองแดง ร่วมกับนายประมุข ฤาแก้วมา ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและ พัฒนาประมงน้ำจืดขอนแก่น</p>	
<p>30 สิงหาคม 2562</p>	<p>การประชุมที่มวิจัย จัดตั้ง คณะกรรมการ ชุมชนเพื่อจัดทำแหล่งอนุรักษ์พันธุ์ปลา และร่างกติกา บทลงโทษการทำเขต อนุรักษ์พันธุ์ปลา เตรียมจัดเวที ประชาคม ณ ศูนย์เรียนรู้เทศบาลตำบลปากชม</p>	

<p>6-7 กันยายน 2562</p>	<p>ร่วมประชุม โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมง และระบบนิเวศจากผลกระทบภัยแล้งใน แม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขาโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน และนำเสนอแผนงานเพื่อแก้ไข ปัญหาร่วมกับกรมประมง ณ ศาลาวัดหาย โศก ตำบลสังคม อำเภอสังคม จังหวัด หนองคาย</p>	
<p>11-14 กันยายน 2562</p>	<p>เตรียมสถานที่เพาะเลี้ยงปลาที่หนองแดง เพื่อสร้างแหล่งอาหารสำรองและอนุรักษ์ พันธุ์ปลาให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต</p>	

<p>11-16 กันยายน 2562</p>	<p>บริเวณหนองแดง ตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย สำนักงานประมงจังหวัดเลยร่วมกับศูนย์วิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดจังหวัดชัยภูมิ อบรมทักษะการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ปลาแก่ชาวบ้านตำบลปากชม หลังเพาะพันธุ์ปลาตะเพียนขาว ได้ปล่อยลูกพันธุ์ปลาตะเพียนระยะแรกพักจำนวน 1 ล้านตัว ลงลำน้ำชม</p>	
<p>24 กันยายน 2562</p>	<p>ผอ.ประมุข ฤาแก้วมา ศูนย์วิจัยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำขอนแก่น ส่งมอบปลาจาก ปลาเก๋า ปลาสร้อยขาว ปลาชวย (สวายแม่ น้ำโขง) จำนวน 50,000 ตัว เพื่อปล่อยที่หนองแดง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเลย นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม เป็นประธานกล่าวเปิดพิธีปล่อยปลา และทำการปล่อยปลา ณ หนองแดง (ขนาด 18 ไร่)</p>	

		
<p>22 ตุลาคม 2562</p>	<p>การประชุมเตรียมงาน “การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาแผนเชิงรุกด้าน การประมงระดับชุมชน ภายใต้สภาวะ การเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำโขง และ เสวนา เชื้อนไฮยะบุรี การเปลี่ยนแปลง ของน้ำโขงที่ไม่หวนคืน”</p>	 
<p>27-29 ตุลาคม 2562</p>	<p>เข้าร่วม “การประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแผนเชิงรุก ด้านการประมงระดับ ชุมชน ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลง ของแม่น้ำโขง และเสวนา เชื้อนไฮยะบุรี การเปลี่ยนแปลงของน้ำโขงที่ไม่หวนคืน” ณ ศาลาประชาคม อ.ปากชม จ.เลย</p>	 

<p>30 พฤศจิกายน 2562</p>	<p>ประชาคมบ้านปากชม หมู่ 1 และ บ้านปากชม หมู่ 10 เพื่อจัดทำเขตอนุรักษ์ในลำน้ำชม และเลือกคณะกรรมการและตั้งกฎกติกา บทลงโทษ</p> 	 
<p>30 ธันวาคม 2562</p>	<p>ปักป้าย กันเขตพื้นที่อนุรักษ์ในลำน้ำชม</p> 	
<p>11 กุมภาพันธ์ 2563</p>	<p>การประชุมสรุปข้อมูลงานวิจัยฯ</p> 	

		
<p>11-13 กุมภาพันธ์ 2563</p>	<p>ประชุมเตรียมนำเสนอแผนงานปี 2563 กับกรมประมงและผู้ตรวจสำนัก นายกรัฐมนตรีที่ลงพื้นที่ติดตามงาน แม่น้ำโขง มีประมง จ.เลยร่วมประชุม และจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเสนอ สำนักบริหารสำนักนายกรัฐมนตรี</p>	 
<p>1 มีนาคม 2563</p>	<p>สำรวจนิเวศย่อยในแม่น้ำโขง และปักชำ ต้นไคร้หน้าเพื่อปลูกในลำน้ำชม แม่น้ำโขง เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ</p>	

		
<p>30 มีนาคม 2563</p>	<p>การประชุมเพื่อลงนามบันทึกความตกลง แผนปฏิบัติการชุมชนต้นแบบ ปี 2563</p>	
<p>17-18 มิถุนายน 2563</p>	<p>วันที่ 18 มิถุนายน 2563 กรมประมง และทีมวิจัยร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนด้าน การประมงอย่างยั่งยืน ณ บ้านปากยาม ต.สามผง อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง เครือข่ายสมาคมพิทักษ์ลุ่มน้ำสงคราม ตอนล่าง จังหวัดนครพนม, สมาคม เครือข่ายสภาองค์กรชุมชนลุ่มน้ำโขง 7 จังหวัดภาคอีสาน, WWF ประเทศไทย</p> 	 

17
กันยายน
2563

ทีมวิจัยปากชม หมู่ 1, 10 เข้าร่วมงานวันประมงแห่งชาติ และพิธีการปล่อยปลาที่
ฝายปากชม อ.ปากชม จ.เลย




<p>4 พฤศจิกายน 2563</p>	<p>ตัวแทนทีมวิจัยชุมชน 17 ชุมชน เข้าพบอธิบดีกรมประมง และมอบรายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอเชิงนโยบายต่อกรมประมง</p> 
<p>5 พฤศจิกายน 2563</p>	<p>ตัวแทนทีมวิจัยชุมชน 17 ชุมชน เข้าร่วมการประชุม “ทิศทางการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำโขง จากงานวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยชุมชนลุ่มน้ำโขง” เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการและข้อเสนอเชิงนโยบาย ณ ห้องประชุม 201 ชั้น 2 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ</p> 



16
ธันวาคม
2563

การประชุมทีมวิจัย เพื่อหารือแนวทางการเตรียมการ การตรวจวัดตะกอนแม่น้ำโขง ด้วยกระบอกวัด และการติดตามระบบนิเวศในแม่ข่าย โดยการทำแปลงตัวอย่าง



<p>17 ธันวาคม 2563</p>	<p>การเก็บข้อมูลแปลงตัวอย่าง บนดอนในแม่น้ำโขง (9.00 – 12.00 น.)</p>
	
<p>17 - 18 ธันวาคม 2563</p>	<p>ทีมวิจัยปากชม เข้าร่วมการประชุมกับสำนักงานประมงจังหวัดเลย เพื่อหารือในการเตรียมความพร้อมสำหรับกิจกรรมบริหารจัดการแหล่งประมงเชิงนิเวศ (EAFM) ชุมชนประมงแม่น้ำโขง (17 ธค. เวลา 19.00 น. และ 18 ธค. เวลา 9.00 น.) ณ อำเภอปากชม จ.เลย</p> 



21
ธันวาคม
2563

ทีมวิจัยชุมชนปากชม เข้าร่วมการประชุม ประชุมสรุปบทเรียน เชื่อมร้อยเครือข่ายองค์กร
เอกชน องค์กรชุมชนและภาคี สู่การจัดการสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน (ครั้งที่ 2) ณ
ศาลาประชาคม อ.ปากชม จ.เลย





22
ธันวาคม
2563

ทีมวิจัยชุมชนปากชม สํารวจระบบนิเวศแม่น้ำโขง ระหว่างคกไฟ ถึง ดงง่าม อ.ปากชม จ.เลย

